

การทดลองกลั่นน้ำมันหอมระเหยพืชสมุนไพร 10 ชนิด ด้วยเครื่องกลั่นแก้วมาตรฐาน
และเครื่องกลั่นระดับชุมชน

Distillation from 10 Medicinal Plants by 3 liters Distiller and 60 liters Distiller

พงษ์ศักดิ์ พลเสนา^{1*} ยุทธนา บรรจง¹ และ ลักขณา ต่างใจ¹
Phongsak Phonsena^{1*}, Yutthana Banchong¹ and Lakkhana Tangchai¹

บทคัดย่อ

ได้ทดลองกลั่นน้ำมันหอมระเหยจากตัวอย่างพืชสมุนไพร 10 ชนิด ด้วยเครื่องกลั่นแก้วมาตรฐาน ขนาด 3 ลิตร และเครื่องกลั่นระดับชุมชน ขนาด 60 ลิตร ที่งานสวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างเดือนเมษายน 2548 ถึงเดือนมกราคม 2549 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหยและการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหยในช่วงเวลาต่าง ๆ พบว่า ตัวอย่างพืชสมุนไพรที่ให้น้ำมันหอมระเหยสูงสุด จากการกลั่นด้วยเครื่องกลั่นทั้ง 2 แบบ คือ ใบตำมิ่ง มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหย 1.24%(V/W) และ 1.06%(V/W) รองลงมา คือ ใบตะไคร้หอม มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหย 1.08%(V/W) และ 0.66%(V/W) ส่วนเหง้าว่านนางคำให้น้ำมันหอมระเหยน้อยที่สุดเมื่อกลั่นด้วยเครื่องกลั่นขนาดเล็กมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหย 0.35%(V/W) และเหง้าเปราะหอมให้น้ำมันหอมระเหยน้อยที่สุดเมื่อกลั่นด้วยเครื่องกลั่นระดับชุมชนมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหย 0.04%(V/W) และการทดลองครั้งนี้ พบว่า การกลั่นน้ำมันหอมระเหยด้วยเครื่องกลั่นแก้วมาตรฐานได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันหอมระเหยมากกว่าการกลั่นด้วยเครื่องกลั่นระดับชุมชน ส่วนเครื่องกลั่นระดับชุมชนเหมาะสมสำหรับกลั่นน้ำมันหอมระเหยพืชสมุนไพรบางชนิดเท่านั้น

คำสำคัญ : เครื่องกลั่นน้ำมันหอมระเหย พืชสมุนไพร น้ำมันหอมระเหย

---

^{1*} งานสวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120 e-mail : p_phonsena@yahoo.com